

БЮЛЕТИН на Съюз на преработвателите на плодове и зеленчуци

Брой 5/м. май 2019 г.

СППЗ на ANUGA
2019

[Прочети повече](#)

Готови ли сме за
кръгова икономика?

[Прочети повече](#)

Стратегия за
цифровизация

[Прочети повече](#)

Робот за бране на
чушки

[Прочети повече](#)

Традиционна годишна среща на СППЗ – гр. Пловдив

Традиционната годишна среща на членовете, партньорите и приятелите на Съюза на преработвателите на плодове и зеленчуци (СППЗ) в началото на преработвателния сезон ще се проведе на 6-ти юни 2019 г. в гр. Пловдив, „Парк и Спа хотел Марково“. Деловата част се планира да започне в 14.00 ч. в конферентната зала на хотела.

При интерес и за повече информация, моля свържете се с нас на имейл office@org-bg.net

Колективен щанд на СППЗ - ANUGA 2019

Скъпи колеги,

За нас е искрено удоволствие да ви съобщим, че Съюз на преработвателите на плодове и зеленчуци ще участва на изложението Ануга 2019 с колективен щанд, който ще бъде позициониран в зала 7.1.

В света на храните и напитките, АНУГА е най-голямото и значимо търговско изложение и е най-важното място за срещи и бизнес на индустрията. Именно заради това тази година предприехме инициативата да обединим и представим всички фирми от бранша на колективен щанд с обща визия под бранда „България“.

Считаме, че по този начин ще успеем да демонстрираме повишената ни конкурентоспособност и безспорните предимства на българската продукция.

Тъй като Ануга е крайъгълен камък за нашата индустрия, затова в сътрудничество със Съюз по хранителна промишленост,

Организираме пътуване за посещение на изложението в гр. Кьолн, Германия за периода 5-8 октомври 2019г. /три нощувки/ със самолет.

При интерес към предложението ни за посещение на АНУГА, моля да ни уведомите по и-мейл или телефон възможно най-бързо, за да ви изпратим заявка-договор за участие.

Посещението се организира на най-ниските възможни цени за билет и хотел, като се има предвид заетостта и търсенето на хотели в Кьолн и близките населени места по това време. Своевременното потвърждение ще ви даде възможност да си осигурите спокойно и удобно посещение на изложението.

За повече информация, не се колебайте да ни потърсите на телефон 02/987 47 43 или да ни пишете на имейл office@org-bg.net

Готов ли е бизнесът за прилагане на високите изисквания на ЕС по отношение на кръговата икономика и какви са актуалните предизвикателства

Кръговата икономика е фокусът, около който са съсредоточени последните промени в законодателството по отпадъците – изменения на рамковата директива за отпадъците, стратегията за пластмасите и подготовката на директивата за пластмасите за еднократна употреба и намаляването на отпадъците в морската среда.

Не може да се каже, че подходът „кръговата икономика“ е продукт на

съвремението ни – той е в основата на природните закони и макар да не се е използвал този термин, в практиката са се наложили редица действия, които го прилагат. Самата същност на предприемачеството предполага да се извличат максимални ползи от вложените средства и материали, което води до намаляване на количествата на отпадъците.

Наименование на отпадъка	Хил. тонове						Процент оползотворени					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Неопасни отпадъци, общо без минерални	16511	13972	14581	16681	15340	15725	10.99	29.25	20.35	18.84	22.91	22.62
Отпадъци от киселини, основи и соли	7	3	1	1	1	0	91.93	0.90	3.83	4.73	3.73	72.93
Отпадъци от химически препарати	7	1	5	3	1	7	64.82	9.54	82.60	80.51	27.77	84.10
Индустриални течни утайки	288	233	302	295	566	370	0.39	2.15	2.03	2.55	40.31	67.86
Медицински и биологични отпадъци	1	2	6	2	3	3	0.01	41.73	12.08	5.26	0.00	20.03
Метални отпадъци	579	803	1032	904	797	1033	89.82	87.15	75.84	84.34	91.68	92.64
Отпадъци от стъкло	38	44	70	80	86	52	80.36	84.36	92.27	89.14	98.27	110.86
Отпадъци от хартия и картон	311	329	226	229	222	226	42.29	86.82	84.07	78.01	87.79	88.67
Отпадъци от гума	18	11	25	19	26	36	74.00	52.33	80.33	84.80	70.57	73.48
Отпадъци от пластмаса	100	110	128	188	179	139	51.48	88.93	84.47	76.28	86.43	86.37
Отпадъци от дърво	201	211	257	295	266	277	64.25	94.87	89.34	86.56	93.06	89.56
Отпадъци от излязло от употреба оборудване	16	11	10	27	16	12	44.88	43.19	43.41	80.20	68.98	93.42
Отпадъци от излезли от употреба автомобили	3	3	3	1	1	2	91.66	83.34	59.35	40.94	85.77	99.66
Животински и растителни отпадъци (като се изключват животински отпадъци от приготвяне на храни и продукти)	567	376	349	540	366	709	24.77	25.51	34.83	39.82	20.78	78.50
Животински отпадъци от приготвяне на храни и продукти	42	16	29	23	69	9	1.42	7.47	32.61	26.33	3.58	37.31
Битови и подобни отпадъци	1176	187	297	416	374	503	2.40	8.64	44.76	43.19	11.94	3.15
Смесени отпадъци	105	68	19	44	60	186	40.00	86.50	63.93	55.91	13.83	81.19
Сортирани фракции	351	359	348	432	1111	599	18.23	33.75	49.81	37.75	46.02	68.81
Утайки от пречиствателни станции	232	70	78	79	102	101	0.37	30.90	33.42	56.86	65.53	41.33
Изкопни земни маси	1158	1345	738	1109	662	185	6.99	6.46	28.75	23.87	24.44	53.49

Неопасните отпадъци, които се образуват в индустрията, в по-голямата си част се оползотворяват и намират приложение за производство на съпътстващи продукти или се преработват и се влагат като суровини. Числата в таблицата показват и доста недостатъци в системата за отчитане на количествата оползотворени отпадъци (напр. битовите и подобни на тях в повечето случаи се депонират, която дейност не е оползотворяване, а обезвреждане).

От наличните данни за отпадъците по икономически дейности за „Производство на хранителни продукти. Производство на напитки. Производство на тютюневи изделия“ оползотворените количества неопасни отпадъци се движат около 60%, което показва, че бизнесът в сектора оценява важноста на ефективното управление на отпадъците.

Всички тези данни се отнасят за неопасни индустриални отпадъци, за които са намерени икономически подходящи решения за тяхното оползотворяване. Освен това, индустрията е обект на системни проверки за подготовка и представяне на необходимите отчети с надеждни данни за образуваните на площадката отпадъци. Прилагането на законодателството в сектора среща изключителни проблеми при управлението на битовите отпадъци, част от които са предмет на разширената

отговорност на производителите.

Съгласно директива 2008/98, която беше променена през 2018 г., и националното законодателство, през 2017 г. целите по оползотворяване и рециклиране на отпадъци от опаковки (част от битовите отпадъци) са посочени в таблицата от [доклада на ИАОС за 2017 г.](#)

Оползотворяване	60%
Специфични цели за рециклиране по материали	22,5% пластмаси
	60% стъкло
	60% хартия
	50% метали
	15% дървесина

В същия доклад е направено и обобщение на данните за количеството образувани, разделно събраните видове опаковки, рециклирането и оползотворяването.

През 2017 г. в страната са образувани 453 194т. отпадъци от опаковки, което представлява 64 кг./жител. От тях:

- 119 962т. са пластмасови отпадъци от опаковки;
- 153 212т. - хартиени и картонени (вкл. композитни) отпадъци от опаковки;
- 33 594т. - метални отпадъци от опаковки;
- 59 589т. - дървените отпадъци от опаковки;
- 83 517т. - стъклени отпадъци от опаковки;
- 3 320т. попадат в категорията „други“.

През 2017г. в страната са рециклирани с възстановяване на материала (материално рециклиране) 297 213т отпадъци от опаковки. Общата постигната цел на

рециклиране е 66%.

Материал	Степен на рециклиране, %
Пластмаси	65%
Хартия/картон (вкл композит.)	80%
Метал	73%
Дърво	32%
Съкло	64%
Други	8%

*Степен на оползотворяване, в това число и рециклиране;
Източник: НСИ*

Най-голям е делът на рециклираните отпадъци от хартиени/картонени опаковки, следван от металните, пластмасовите и стъклени опаковки.

Както се вижда, целите за 2020 г. са преизпълнени, но ... на хартия.

Според проучване на ЕК – доклад за ранно предупреждение, съществува риск за неизпълнение на целите във връзка с управлението на битовите отпадъци, а разделното събиране на рециклируемите отпадъци не се провежда ефективно. Сред проблемите в тази връзка се открояват липсата на икономически стимули за гражданите за разделяне на отпадъците, не пълното покритие на територията на страната на разширените схеми за отговорност на производителите и непълното покритие на

разходите за разделно събиране, както и липсата на активност от страна на общините. Организацията по оползотворяване са отговорни за организиране на разделното събиране и неговото подобряване. Задачата на общините е да създадат стимули за ефективното му прилагане – например формиране на такса битови отпадъци. На практика формирането на такса битови отпадъци без прилагане на принципа „замърсителят плаща“ е основната пречка пред разделното събиране на отпадъците от опаковки.

С приемането на пакета документи под общото название Пакет Кръгова икономика, се поставят нови, по-амбициозни цели основно за по-ефективно управление на битовите отпадъци. С най-голяма тежест са промените, свързани с минималните изисквания за схемите за разширена отговорност на производителите.

Кръговата икономика намалява отпадъците и необходимостта от извличането на нови ресурси

Източник: Европейска комисия

Повече за новите изисквания, които ще се въведат в страната може да четете в следващия брой на бюлетина на СППЗ.

ЕП забрани двойния стандарт при храните

Европейският парламент прие новия търговски механизъм за потребителите, който обявява предлагането на храни от една и съща марка, но с различни съставки и качество, за нелоялна търговска практика. Това фактически слага край на т.нар "двоен стандарт". Докладът бе приет с 474 гласа „за“, 163 „против“ и 14 „въздържал се“.

"Това е много сериозна крачка към забраната на двойните стандарти при храните в Европейския съюз, като се има предвид, че до края на 2017 г. и на национално ниво у нас, и на европейско се отричаше да има двоен стандарт, като тези категорични твърдения бяха подплатени с подходящите изследвания", заявяват от

пресцентъра на омбудсмана Мая Манолова.

Промените забраняват разпространението на храни и напитки от едни и същи марки с различен състав в рамките на ЕС и позволят налагането на санкции за нарушителите (не по-малко от 4% от годишния оборот на производителя).

Източник: www.vesti.bg

Свободната търговия между ЕС и Япония

На 1 февруари Споразумението за икономическо партньорство (СИП) между Европейския съюз и Япония влиза в сила. С него се създава най-голямата в света зона за свободна търговия, която покрива около една трета от световната икономика.

Съгласно споразумението Япония премахва митата за 94% от целия внос от ЕС, включително 84% от селскостопанските и рибни продукти. Според Брюксел споразумението ще добави 33 млрд. евро към БВП на ЕС до 2035 г., а японското

правителство оценява потенциалния ефект на 5.2 трлн. йени (което се равнява на 48 млрд. долара), или около 1% от БВП.

Споразумението ще отвори японския пазар за 127 млн. потребители на селскостопански продукти от ЕС и ще увеличи възможностите за износ на ЕС в много други сектори, например финансовите услуги. Тъй като Япония ще премахне митата за 84% от селскостопанските и рибните продукти, европейците ще печелят повече от износ на стоки като сирена, свинско месо и вина.

Икономическото споразумение е най-мощната търговска сделка, сключвана досега от ЕС от гледна точка на размер на пазара.

Повече по темата може да прочетете [тук](#).

Източник: www.bnr.bg

Попариха фермерите: Европа включи на 2 скорости

Изравняване на субсидиите между българските и европейските фермери няма да има и през следващия програмен период 2021-2027 г. Това означава, че и след 20 години членство нашите стопани ще бъдат в неизгодна позиция спрямо колегите си в другите държави членки. Това съобщи евродепутатът Момчил Неков, след гласуване на Общата селскостопанска политика (ОСП) в Комисията по земеделие на Европейския парламент.

Всички предложения за конкретна финансова помощ за България, както и за останалите държави членки по различните финансови пера са занулени. Това означава, че има реална опасност да се отвори Кутията на Пандора и всъщност субсидиите за земеделието да бъдат дори още по-занижени, имайки предвид новите ангажименти на ЕС в сферата на отбраната, миграцията и т.н., коментира Неков.

Той уточни, че това решение, както и други ключови за България няма да се гласуват в пленарна зала, заради изтичане на мандата и ако няма промени, въпросните решения ще се приемат от новия състав на Европейския парламент наесен. Комисията по земеделие прие доклада за новата ОСП с 27 гласа „за“, 17 „против“ и 1 „въздържал се“.

В новия програмен период на ОСП е предвиден и таван на плащанията до 100 000 евро, с намаляване до 60 000 евро, освен ако

държавите членки не въведат 10% преразпределително плащане. Според Неков таванът от 60 000 евро е по-добър за страни като България, в която има голяма концентрация на земя и субсидии. За съжаление той също беше завишен с възможност за изключване от изчислението му на част от заплатите и на схемите за млади земеделски производители, както и на екосхемите. На практика, вместо да има по-справедлив подход към малките и средните земеделски производители, съществува реален риск да се повтори ефектът на октопода в сегашния програмен период.

Определени са и параметрите за финансовото разпределение на Първи стълб. 60% отиват като основно подпомагане на плащанията, както и за преразпределително плащане. 20% са предвидени за зелените директни плащания, а 10+2% ще бъде обвързаното с производство подпомагане, в допълнение към 3% за секторните схеми

Относно Втори стълб на ОСП - 30% са заложили за екологични цели, както и още 30% за инструменти за инвестиции и управление на риска. Предвидена е и подкрепа за цифрово и прецизно земеделие, чрез въвеждане на инвестиционни стимули.

Регулиране на доставките при свръхпроизводство на селскостопанска продукция, намеса на ЕК при спад на цените на определено ниво - това са част от предложенията, които също бяха одобрени от Комисията по земеделие в Европейския парламент.

Източник: www.haskovo.marica.bg

Стратегия за цифровизация на земеделието и селските райони на Република България – въпроси и отговори

Стратегията за цифровизация на земеделието и селските райони на Република България е част от целия пакет документи и анализи, на база на които ще бъде изготвен Стратегически план за ОСП на Република България.

В Проекта на Регламент за Стратегическите планове за ОСП, който е част от законодателните предложения на Европейската комисия са изброени трите общи за целия ЕС цели, които трябва да се постигнат чрез въвеждането на новия модел на прилагане на ОСП и е посочено, че „Тези цели следва да се допълват с междусекторната цел за модернизиране на сектора чрез стимулиране и споделяне на знанията, иновациите и цифровизацията в селското стопанство и селските райони и насърчаване на използването им в по-голяма степен”.

В Проекта на Регламент за Стратегическите планове за ОСП е посочено още, че като част от процеса по изготвяне на Стратегическия план на всяка една Държава-членка трябва да се включва „описание на стратегията за развитието на цифровите технологии в селското стопанство и селските райони и за използването на тези технологии с цел

подобряване на ефективността и ефикасността на интервенциите по стратегическия план по ОСП”.

Стратегията е първия до момента документ, който представя цялостна концепция за цифровизацията на българското земеделие и селските райони, като обхваща целия следващ програмен период и на база извършен анализ на текущото състояние, формира девет области на въздействие както в сферата на държавната администрация, така и в сферата на частната инициатива, посредством Цифровите иновационни хъбове. Проектът на Стратегията е в режим на обществено и междуведомствено съгласуване и предстои бъде е одобрена от Министерски съвет, за да може в идните години да могат всички заинтересовани страни да работят за цифровизирането на българското земеделие и селски райони.

Какво е цифровизация на земеделието?

Това е процес за намаляване на бюрократичната тежест, оптимизиране на процесите на производство, увеличаване на доходите и добивите на земеделските стопани, постигане на устойчива био-индустрия, поддържане на безопасността на храните в условия на увеличена индустриализация и нови неутвърдени технологии, драстично увеличение на конкурентоспособността и увеличеното търсене на българската продукция на единния Европейски и на световните пазари.

Защо е нужна цифровизацията на българското земеделие?

Цифровизацията позволява на аграрната икономика да реализира високия си потенциал и да жъне същите успехи като високо-технологичните сфери на икономиката:

- увеличаване на продуктивността,
- добавяне на стойност,
- подобряване на качеството и безопасността, а с това и доходите и качеството на живот,
- драстично намаляване на замърсяването до устойчиви нива,
- гъвкаво и бързо реагиране на пазарни тенденции.

Какви са ползите от цифровизацията?

Ползи от интелигентното селско стопанство са:

- Увеличено производство - Оптимизираното засяване, третиране и прибиране на реколтата повишават добивите
- Информация за производството в реално време – Достъпът в реално време до информация относно интензивността на слънчевото греене, почвената влага, пазарите, управлението на стадата и други дава на стопаните възможност да взема по-добри и по-бързи решения.
- По-добро качество – Точната информация за производствените процеси и качеството помага на земеделските стопани да регулират и подобряват специфичните качества на продуктите, както и хранителната стойност.
- По-добро здраве на животните – Датчици могат своевременно да откриват лошото здраве на животните и да го предотвратяват, като по този начин се

намалява нуждата от лечение. Управлението на добитъка също може да бъде подоброено чрез проследяване на местонахождението с помощта на гео-ограда.

- По-нисък разход на вода – По-нисък разход на вода заради датчици за влага в почвата и по-точно прогнозиране на времето.

- По-ниски производствени разходи – По-висока ефективност на ресурсите чрез автоматизирани процеси на управление на посевите и добитъка, водещи до по-ниски производствени разходи.

- Прецизна оценка на стопанството и полята – Данните за предишните добиви помагат на земеделските стопани да планират и прогнозираят бъдещите добиви от посевите както и стойността на земята си.

- Намален отпечатък върху околната среда, енергията и климата – По-високата ефективност на ресурсите намалява отпечатъка на производството на храни върху околната среда и климата.

Каква е целта на цифровизацията?

Основната цел на цифровизирането на българското селско стопанство и свързаният с него земеделски бизнес е да го превърне във високо технологична, устойчива, високо продуктивна и атрактивна сфера от световната икономика, която не само подобрява условията на живот на земеделските стопани, но и на селските

райони като цяло. Цифровизацията е заложена като основен междусекторен приоритет в Предложението на ЕК за Регламент относно Стратегическите планове, където е посочено, че при описанието на характеристиките, които осигуряват модернизацията на ОСП трябва да се включи описание на стратегията за развитието на цифровите технологии в селското стопанство и селските райони и за използването на тези технологии с цел подобряване на ефективността и ефикасността на интервенциите по стратегическия план по ОСП.

Какви са областите на въздействие на Стратегията?

Стратегията за цифровизация на земеделието и селските райони на Република България се фокусира върху:

- Изграждане и развиване на подходяща цифрова инфраструктура за комуникации и свързаност;
- Инвестиции за модернизация и технологии за прецизно земеделие;
- Развитие на цифрови мрежи и използване на програмни приложения в управлението на дейността и вземането на решения;
- Обучение и консултации за развиване на цифрови умения и

квалификация;

- Научно-изследователска дейност и иновации, партньорство за обмен и трансфер на иновации, развиване на инфраструктура за експериментиране и достъп до нея;
- Развитие на цифровизацията на публичната администрация и административните услуги;
  - Въвеждането на „Blockchain“ технологията в сектор „Земеделие“;
  - Smart Villages (Умни села);
  - Обработка, споделяне и защита на данните.

Тези девет области на въздействие са детайлно разписани в Стратегията за цифровизация на земеделието и селските райони на Република България.

Още по темата очаквайте в следващия брой на Бюлетина на Съюз на преработвателите на плодове и зеленчуци през месец юни.

Материалът е изготвен от Институт за агростратегии и иновации

За повече информация:

www.agroinnovations.bg

info@agroinnovations.bg

**Институт
за агростратегии
и иновации**

Sweeper – робот за бране на чушки

Учени в един от най-иновативните холандски университети – Wageningen са изобретели робот за бране на чушки. Те са кръстили този умен помощник в оранжерийното производство Sweeper.

Името му произлиза от обединяването на двете думи на английски език - „sweet“ и „pepper“, което в превод на български език означава сладък пипер.

Освен навлизането на интернет и социалните мрежи в земеделския бизнес през последните години, друг момент, който е на дневен ред, е роботизирането на земеделската техника. Все по-често научно-изследователските екипи работят по изобретяването на роботи в помощ на земеделското производство. Най-популярното им приложение е при събирането на реколтата, но има и разработки в помощ на борбата с плевелите, сеитбата на семена, мониторинг на околната среда и анализ на почвата.

Тези технологии спомагат за увеличаването на приходите на фермерите, а в същото време намаляват разходите за труд и увеличават добивите от селскостопанска продукция. Роботите могат да бъдат използвани и за други градинарски задачи като подрязване и пръскане, а при животновъдството – например за автоматично доене и измиване.

При отглеждането на зеленчуци в оранжерии, голяма част от труда е ръчен. Но

уморителна и неразнообразна работа. Така се ражда Sweeper - по европейски проект. Роботът търси чушките, заснема 3D снимки, разпознава техния цвят и форма и откъсва само тези, които отговарят на предварително зададените изисквания.

Той може да бъде програмиран да бере само червени и големи чушки или пък да сортира червените и зелените в отделни щайги. Роботчето може да работи дори и през нощта, а също така и когато е много горещо в оранжерията. Той се движи на релси между зеленчуците из цялата оранжерия и е снабден с рамо и щипки за бране. При локализиране на зеленчука, с помощта на сензори, роботът анализира цвета му и преценява дали е узрял или не.

Проектът Sweeper има за цел да направи роботът още по-бърз, тъй като към момента работата му не може да се сравнява с темпа на човешката ръка. Целта е да може да влезе в индустрията и да замени човешкия фактор в брането на плодове и зеленчуци. Засега многото листа и клони създават проблем в ориентирането на машината, но с допълнителни подобрения учените очакват това да се промени. За целта създателите вече са измислили специален софтуер, който позволява разграничението между листа, клони, зрял и незрял зеленчук.

Източник: сп. Храната наXXI век